suuremaid summe pikaajalist krediiti. Selles mõttes pole mitte raiskamine, et riik ja omavalitsused kulutavad meil haridusele aastas üle 1 miljardi sendi ja vähemalt teist niipalju lastevanemad. Kaudsel teel tasub isik täiskasvanult selle jällegi ühiskonnale ja otsesel teel oma järglasile, et üha uued sugupõlved saaksid haridust. Mida rohkem mingi riik kultuurikrediite võimaldab ja nende tarvitamist õieti juhib, seda enam kindlustab ta enda seisukohta ja endast lugupidamist ka rahvusvaheliselt, seda elujõulisem ja tugevam ta võib olla ka majanduslikult ja politiliselt.

Selge on, et praeguse kitsikuse ajal peab ka kultuuripolitika oma kulutustega taotlema võimalikult suurt produktiivsust, viljakust. Paistab nii, et me oma õiguslikele, arstlikele, majanduslikele, pedagoogilisile ja muile praktilisile alule praegu uut haritud jõudu kuigi suurel määral ei vaja. Olevad jõud senisest palju väiksemagi järelkasvuga suudavad meie nõudeid oleviku võimalusis rahuldada. Seepärast ei olegi nii mõistmatu ega kurb, kui meil keskkooli-, õpilaste ja üliõpilaste arv on vähenenud ja veelgi väheneb ja ka avalikke kulusid neiks otstarbeiks tunduvalt kärbitakse. Seevastu üldhariduslik algkool, samuti täienduskool ja alamad kutsekooliliigid, mis annavad oskusi eeskätt isiklikuks majapidamiseks ja käsitööstuslikuks valmistuseks, peaksid jääma puutumata — samuti kõik toetised hea rahvakirjanduse soetamiseks. Kuid ühtlasi ja eriti peaks kõige jõuga hoolitsetama, et puhtvaimseid väärtusi loovad alad — teaduslik, ilukirjanduslik, kunstiline jne. looming — kriisi all ei kannataks. Need alad on eriti seotud meie rahvusliku kultuuriga, mis on väikerahvale otse eluküsimuseks. Ja siin ei ole iial karta liigtoodangut (kui mitte segada tõelist loomingut ja näit. kirjasta-

Eesti kroonika 1932 , lk. 109